

AFGØRELSE FRA ANKENÆVNET FOR BUS, TOG OG METRO

- Journalnummer:** 23-0139
- Klageren:** XX
2400 København NV
- Indklagede:** Movia
CVR-nummer: 29 89 65 69
- Klagen vedrører:** Kontrolafgift på 1.000 kr. grundet manglende straks check ind – klageren satte sig på et sæde, men checkede ind før bussen afgik fra stoppestedet
- Parternes krav:** Klageren ønsker, at ankenævnet annullerer kontrolafgiften, og gør gældende, at han satte sig lige ved check ind kortlæseren, tog sine handsker af og checkede ind så hurtigt, han kunne, samt at han har betalt for rejsen
- Indklagede fastholder kontrolafgiften
- Ankenævnets sammensætning:** Nævnensformand, dommer Lone Bach Nielsen
Gry Midttun
Torben Steenberg
Helle Berg Johansen
Dorte Lundqvist Bang

Ankenævnet for Bus, Tog og Metro har på sit møde den 11. oktober 2023 truffet følgende

FLERTALSAFGØRELSE:

Movia er berettiget til at opretholde kravet om betaling af kontrolafgiften på 1.000 kr.

Beløbet skal betales til Movia, der sender betalingsoplysninger til klageren.

Da klageren ikke har fået medhold i klagen, tilbagebetales klagegebyret ikke, jf. ankenævnets vedtægter § 24, stk. 2, modsætningsvist.

-oOo-

Hver af parterne kan anlægge sag ved domstolene om de forhold, som klagen har vedrørt.

Klageren henvises til at søge yderligere oplysning om eventuel bistand i forbindelse med sagsanlæg fx på www.domstol.dk, www.advokatnoeglen.dk og /eller eget forsikringssselskab om eventuel forsikringsretshjælp.

SAGENS OMSTÆNDIGHEDER:

Den 19. april 2023 steg klageren ombord på Movias buslinje 6A ved stoppestedet Bispebjerg st. og satte sig ned på et sæde uden først at checke ind.

Ifølge klageren havde han løbet for at nå bussen, og på grund af smerter som følge af fibromyalgi satte han sig på sædet tættest på check ind kortlæseren for at tage sine handsker af, før han kunne finde Rejsekortet frem og checke ind.

Det fremgår af de fremlagte logs, at bussen ankom til Bispebjerg st. kl. 10:53:01, at klageren checkede sit Rejsekort ind kl. 10:53:14, og at bussen forlod stoppestedet igen kl. 10:53:19.

Ombord på bussen befandt sig allerede kontrollører, som var steget på 5 stop tidligere ved Bispebjerg Parkalle, og som ved den efterfølgende kontrol pålagde klageren en kontrolafgift på 1.000 kr. På den elektroniske kontrolafgift er som årsag til afgiftens udstedelse angivet følgende:

”

Årsag	Rejsekort checket ind efter kontrollørs påstigning ”
-------	--

Endvidere har kontrolløren bemærket følgende på kontrolafgiften:

”

Kunden sidder ned i bussen og checker ind da jeg ser ham. Kunden ønsker ikke jeg tager billed af rejsekortet ”

Den 20. april 2023 anmodede klageren Movia om at frafalde kontrolafgiften og begrundede som anført ovenfor, og at han havde gjort sit bedste for at checke ind, så hurtigt han kunne. Han anførte videre, at det ikke var korrekt, som angivet på kontrolafgiften, at han havde checket ind efter kontrollørernes påstigning, eftersom kontrollørerne åbenbart sad foran ham, og det passede heller ikke, at han kun checkede ind, fordi han så kontrollørerne, idet han først havde set dem, da de rejste sig for at lave kontrol, og på det tidspunkt havde han checket ind.

Movia hørte kontrolløren om det passerede ved kontrollen og modtog den 24. april 2023 følgende svar:

”Kunden stiger på bussen og sætter sig ned og kigger ud ad vinduet, da jeg giver mig til kende, kommer der lynhurtigt et rejsekort frem og kunden checker ind. Har ikke lagt mærke til nogen handsker. Grunden til afgiften tog så lang tid er kunden var meget usamarbejdsvillig ”

Movia fastholdt kontrolafgiften den 25. april 2023 med henvisning til selvbetjeningsprincippet og anførte, at det var klagerens eget ansvar at checke ind straks, når han steg på bussen, hvilket han ikke havde gjort, idet han var gået forbi check ind kortlæseren og havde sat sig ned. Derfor havde han påbegyndt sin rejse uden gyldig billet, og check ind på et senere tidspunkt var ikke gyldigt. Movia anførte videre, at de vurderede, at der ikke havde være særlige omstændigheder, der havde forhindret klageren i at checke ind straks ved påstigning, og herudover henviste de til, at man har pligt til at deltage i billetkontrollen, herunder at oplyse sin fødselsdato samt besvare kontrolspørgsmål.

Klageren anmodede herefter på ny Movia om at frafalde kontrolafgiften og anførte:

”Jeg har fibromyalagi og havde stærke smerter og blev nødt til kort at sætte mig ned samtidig havde jeg handsker på som jeg måtte tage af for at kunne tjekke ind efter at have løbet for at kunne nå bussen så jeg havde ikke andre muligheder for at tjekke ind end jeg gjorde så hvis i mener det ikke er en særlig omstændighed så ved jeg ikke hvad i mener med det. Jeg er førtidspensionist og betaler selvfølgelig for at rejse med bussen og har 2 aktive rejsekort som jeg sørger for at have tanket op og har ikke råd til at betale 1000 kroner udover den rejse jeg allerede har betalt for.”

Movia fastholdt dog fortsat kontrolafgiften og anførte, at sagen havde været i høring hos den pågældende kontrollør, som havde lavet grundige notater om hændelsesforløbet, og som havde bekræftet, at han så klageren sidde ned uden at checke ind, samt at kontrollørerne plejede at give folk tid til at få checket ind.

Herefter fulgte yderligere korrespondance mellem klageren og Movia, hvor klageren fortsat henviste til sin helbredsmæssige situation, at han altid sætter sig, men også altid checker ind og betaler for sine rejser. Movia fastholdt imidlertid kontrolkontrolafgiften og henviste klageren til at indbringe sagen for ankenævnet.

Movia har under sagens behandling indsendt GPS-log fra bussen og klagerens rejsehistorik:

Uddrag af GPS-loggen:

Linie	Tur	Fra	Til	Stop	StopNavn	PlanAfg	Forv.Ank	Forv.Afg	Fakt.Ank	Fakt.Afg	Opdateret	Status	Bus
6A	151	Emdrup Torv	Nørreport St.	54649	Emdrup Torv	10:44	10:44:00	10:44:00	10:44:20	10:44:38	10:44:44	Realtid	3055
6A	151	Emdrup Torv	Nørreport St.	336	Emdrup Torv	10:45	10:44:55	10:45:03		10:44:38	10:44:50	Realtid	3055
6A	151	Emdrup Torv	Nørreport St.	337	Bispebjerg Parkalle	10:46	10:45:32	10:46:53	10:47:00	10:47:13	10:47:19	Realtid	3055
6A	151	Emdrup Torv	Nørreport St.	338	Bispebjerg Torv	10:47	10:47:46	10:48:31	10:48:36	10:48:36	10:48:41	Realtid	3055
6A	151	Emdrup Torv	Nørreport St.	7039	Tuborgvej	10:49	10:49:23	10:49:25	10:49:47	10:49:47	10:49:49	Realtid	3055
6A	151	Emdrup Torv	Nørreport St.	7040	Bispebjerg Hospital	10:50	10:50:25	10:51:12	10:51:21	10:51:42	10:51:44	Realtid	3055
6A	151	Emdrup Torv	Nørreport St.	7041	Lygten	10:51	10:51:57	10:52:00	10:52:22	10:52:33	10:52:40	Realtid	3055
6A	151	Emdrup Torv	Nørreport St.	2770	Bispebjerg St.	10:52	10:52:29	10:53:05	10:53:01	10:53:19	10:53:23	Realtid	3055

Uddrag af klagerens rejsehistorik:

Aktivitet	Type	Dato / Tid	Sted
41	19-04-2023 10:53	Linje : 6A Bispebjerg St.	11:22 København H
146	Check ind	19-04-2023 10:53:14	Bispebjerg St.
146	Kontrolmærke	19-04-2023 10:53:24	Bispebjerg Torv
146	Kontrolmærke	19-04-2023 10:55:06	Bispebjerg Parkalle
146	Kontrolmærke	19-04-2023 10:56:36	Bispebjerg Torv
146	Kontrolmærke	19-04-2023 10:59:44	Bispebjerg Torv
146	Kontrolmærke	19-04-2023 10:59:55	Bispebjerg Torv
147	Check ind	19-04-2023 11:08:19	Tagensvej/Jagtvej
148	Check ind	19-04-2023 11:18:22	Nørreport St.
149	Check ud	19-04-2023 11:22:29	København H

ANKENÆVNETS BEGRUNDELSE FOR AFGØRELSEN:

Et flertal med 3 stemmer (Lone Bach Nielsen, Helle Berg Johansen og Dorte Lundqvist Bang) udtaler:

Da klageren den 19. april 2023 skulle rejse med Movias buslinje 6A, steg han ombord på bussen, passerede check ind kortlæseren uden at checke ind og satte sig ned på et sæde, før han checkede sit Rejsekort ind.

Det fremgår af de Fælles landsdækkende rejseregler, at Rejsekort skal checkes ind inden rejsens start, og for alle transportmidler, hvor check ind foregår inde i transportmidlet, gælder, at kunden uden unødigt ophold skal checke ind straks efter påstigning, *og inden kunden finder sin plads.*

Kontrolafgiften for manglende straks check ind blev dermed pålagt klageren med rette.

Det kan ikke føre til et andet resultat, at klageren lider af fibromyalgi og skulle have handskerne af for at finde sit Rejsekortet frem. Vi har lagt vægt på, at klageren selv bar ansvaret for at have sit Rejsekort klar til straks at checke ind, da han steg på bussen. Det er i den henseende uden betydning, at kontrollen skete meget hurtigt efter klagerens indstigning, og at klageren nåede at checke ind, inden kontrolløren satte kontrolmærker på Rejsekortet.

En passager, som stiger ind i bussen uden samtidigt at checke ind, må således selv bære risikoen for ikke at kunne forevise gyldig rejsehjemmel ved en efterfølgende kontrol, idet det bemærkes, at klageren i relation til de Fælles landsdækkende rejseregler ikke havde overholdt reglen om straks-check ind.

På denne baggrund finder vi, at der ikke har foreligget sådanne helt særlige omstændigheder, at klageren kan fritages for betaling af kontrolafgiften.

Det bemærkes, at pligten til at betale kontrolafgift ikke er betinget af, om passageren bevidst har forsøgt at unddrage sig betaling for rejsen, og at dette er et område med stor mulighed for omgåelse af reglerne om at kunne forevise gyldig rejsehjemmel, hvis det accepteres, at man som passager kan passere check-ind-standeren og sætte sig på et sæde uden først at checke rejsekortet ind.

Klageren har oplyst, at han altid finder en siddeplads, inden han checker ind, og hertil bemærker vi, at klageren i stedet bør iagttage reglen om at checke ind, når han passerer standeren i forbindelse med påstigning.

Et mindretal med 2 stemmer (Torben Steenberg og Gry Midttun) udtaler:

Da klageren i strid med rejsereglerne satte sig ned på et sæde, før han checkede ind, finder vi, at kontrolafgiften i kontrolsituationen blev pålagt klageren med rette.

I den konkrete sag checkede klageren imidlertid sit Rejsekort ind mindre end 13 sekunder efter, at han var steget på bussen, og 5 sekunder før, at bussen afgik fra stoppestedet, og han betalte derfor for hele den rejse, som han foretog.

Da formålet med ovenstående bestemmelsen i rejsereglerne er at sikre billetindtægter, og at alle passagerer betaler for deres rejse, finder vi, at Movia som afgørelsesmyndighed skal foretage en konkret og individuel bedømmelse af sagen, hvor alle sagens omstændigheder inddrages, når de

som i den pågældende sag modtager en henvendelse fra en passager, som er blevet pålagt en kontrolafgift uanset, at der er betalt den fulde pris for rejsen, og Movia skal i bedømmelsen udvise en vis saglighed og rimelighed, når det skal besluttes, om en kontrolafgift skal fastholdes.

Henset til de konkrete omstændigheder i denne sag, finder vi, at der har foreligget sådanne helt særlige omstændigheder, at Movia i sin indledende 1. instans behandling af sagen – uanset at klageren brød en ellers klar regel i de Fælles landsdækkende rejseregler – skulle havde frafaldet den udstedte kontrolafgift.

Vi har ved afgørelsen heraf først og fremmest lagt vægt på, at check ind skete før bussens afgang, hvorved der blev betalt den fulde pris for rejsen, samt at klageren kun opholdt sig kort tid i bussen, før han checkede ind. Endvidere har vi lagt vægt på klagerens plausible forklaring om sin helbredsmæssige situation, hvorefter klageren havde et faktisk behov for at sætte sig for at få sine handsker af. Herudover finder vi det ikke godt gjort, at klageren kun checkede ind, fordi han så kontrolløren, idet kontrolløren har oplyst på den elektroniske kontrolafgift, at klageren checkede ind, da kontrolløren *se/v* så klageren.

Efter vores opfattelse ses afgørelsen ikke at medføre en risiko for omgåelse af reglen om, at check ind skal ske straks ved ombordstigning, idet kontrolafgiften som anført ovenfor blev korrekt udstedt i kontrolsituationen, og klageren kan heller ikke i fremtiden regne med at blive fritaget for en kontrolafgift, hvis han finder sin plads i bussen, før han checker ind.

På denne baggrund finder vi, at Movia skal frafalde kontrolafgiften på 1.000 kr., men Movia skal ikke betale sagsomkostninger i henhold til ankenævnets vedtægter, da klageren brød en for så vidt klar regel i de Fælles landsdækkende rejseregler om, at check ind skal ske inden, at man finder sin plads i bussen.

Der træffes afgørelse efter stemmeflertallet.

RETSGRUNDLAG:

Ifølge lov om trafikkselskaber § 29 kan selskabet udstede kontrolafgift og pålægge ekspeditionsgebyr til en passager, der ikke på forlangende foreviser gyldig rejsehjemmel.

I de Fælles landsdækkende rejseregler (forretningsbetingelser), som trafikvirksomhederne har vedtaget, præciseres hjemmelen til udstedelse af en kontrolafgift.

Det anføres således bl.a., at passagerer, der ikke på forlangende viser gyldig rejsehjemmel, herunder er korrekt checket ind på Rejsekort til deres rejse, skal betale en kontrolafgift på 1.000 kr. for voksne. Det gælder også, hvis passageren har købt rejsehjemmel via en mobil enhed, der ikke kan kontrolleres, f.eks. hvis denne er løbet tør for strøm eller gået i stykker. Det er passagerens ansvar, at rejsehjemlen er endeligt modtaget på den mobile enhed før påstigning.

I busser, hvor check ind sker om bord, skal check ind ske straks efter påstigning uden unødigt ophold, og inden passageren sætter sig ned.

Som passager uden gyldig rejsehjemmel betragtes også passager, der benytter kort med begrænset tidsgyldighed (f.eks. pensionistkort) uden for kortets gyldighedstid, eller hvis andre

rejsebegrænsninger ikke overholdes (f.eks. for hvornår cykler må medtages, eller om der er betalt metrotillæg). Passagerer, der rejser alene på andres Rejsekort Personligt eller med en anden kundetype, end passageren er berettiget til, rejser uden gyldig rejsehjemmel. Kortindehaveren skal altid selv være checket ind på kortet på de rejser, hvor et Rejsekort Personligt benyttes.

Uddrag af de Fælles landsdækkende rejseregler:

”

2.4.3. Brug af rejsekort

Rejsekort, udstedt af Rejsekort Rejseplanen A/S, kan benyttes som rejsehjemmel dog undtaget på Bornholm og mindre øer. Se rejser på www.rejseplanen.dk.

Rejsekort skal være checket ind (Jævnfør oversigt over valideringsregler nedenfor) inden rejsens start. For alle transportmidler, hvor check ind foregår inde i transportmidlet, gælder, at kunden uden unødigt ophold skal checke ind straks efter påstigning, og inden kunden finder sin plads. Rejsekort skal også checkes ind hver gang, der stiges om til en bus, et tog eller en metro, og checkes ud ved rejsens afslutning.

”

PARTERNES ARGUMENTER OVER FOR ANKENÆVNET:

Klageren anfører følgende:

”Jeg fik en kontrolafgift selvom jeg havde tjekket ind.

Jeg har betalt for min rejse og jeg mener ikke det er i orden også at skulle betale 1000 kroner i afgift for en rejse der er betalt jeg har klaget og givet dem konkrete og saglige argumenter i sagen men de har afvist at tage hensyn så derfor er jeg nødsaget til at kontakte jer istedet så jeg ikke kommer til at skulle betale afgiften på en allerede betalt rejse..”

Indklagede anfører følgende:

” På baggrund af kontrollørens observation samt de gældende fælles landsdækkende rejseregler og Rejsekort Kortbestemmelser fastholder Movia kontrolafgiften.

Rejsekort

Et rejsekort kan bruges til at betale for rejser. Det kan ske ved at kortet tankes op med penge, og der efter hver rejse trækkes et beløb afhængig af den specifikke rejse.

En rejse starter med check ind og afsluttes med check ud. Et rejsekort skal checkes ind ved rejsens start og checkes ud ved rejsens afslutning. For alle transportmidler, hvor check ind foregår inde i transportmidlet, gælder, at kunden skal checke ind straks efter påstigning ifølge de gældende landsdækkende rejseregler.

Checkes der ikke korrekt ind straks ved påstigning vil et senere check ind ikke anses for værende gyldigt.

Et rejsekort der ikke er checket korrekt ind er ikke at regne for værende gyldig rejsehjemmel.

Manglende check ind ved påstigning bevirker, at kortihænderen rejser uden gyldig rejsehjemmel og dermed vil kunne blive pålagt en kontrolafgift jf. de gældende rejseregler:

2.3. Køb af rejsehjemmel

Ved rejser med tog, bus og metro skal kunden være i besiddelse af gyldig rejsehjemmel.

2.4. Brug af rejsehjemmel

Den offentlige transport er et åbent system med udbredt selvbetjening, og det er derfor altid kundens ansvar at have gyldig rejsehjemmel ved indstigning, herunder sikre sig at rejsekortet er korrekt checket ind.

2.4.3. Brug af rejsekort

Rejsekort skal være checket inden rejsens start. For alle transportmidler, hvor check ind foregår inde i transportmidlet, gælder, at kunden uden unødigt ophold skal checke ind straks efter påstigning, og inden kunden finder sin plads.

2.6. Kontrol af rejsehjemmel

Under hele rejsen skal kunden medvirke til gennemførelse af billetkontrol, denne pligt gælder også umiddelbart efter, at kunden har forladt bussen eller er steget af toget og indtil peronen eller metroens område forlades. Politiet kan medvirke eller tilkaldes under kontrollen, hvis kontrolpersonalet skønner det nødvendigt.

2.7.1. Gyldighed af rejsehjemmel

Kunder, der ikke på forlangende viser gyldig rejsehjemmel, herunder er korrekt checket ind på rejsekort til deres rejse, skal betale en kontrolafgift.

De gældende rejsekort kortbestemmelser:

1.3. Sådan anvendes et rejsekort

Et rejsekort (herunder med Pendler Kombi) skal checkes ind ved rejsens start, checkes ind ved ethvert skift af transportmiddel undervejs og checkes ud ved rejsens afslutning. Det er nødvendigt at checke ind undervejs ved skift af transportmiddel, da skift kan have indflydelse på rejsens pris alt efter rejserute og transportmiddel. Betaling for rejsen trækkes på det anvendte rejsekort, når rejsen afsluttes med check ud.

Manglende check ind (såvel ved start som undervejs) bevirker, at kortihænderen rejser uden gyldig rejsehjemmel og dermed vil kunne blive pålagt en kontrolafgift.

De landsdækkende rejseregler er meget klare på området. Det er et område med stor mulighed for omgåelse af passagerens pligt til at sørge for betaling af sin rejse, hvis det accepteres, at et rejsekort ikke skal checkes ind straks efter påstigning.

Kontrolafgiften

Kontrollørerne befinder sig i linje 6A. Kontrollørerne observerer klager sætte sig direkte efter sin påstigning. Klager har dermed påbegyndt sin rejse og bliver derfor bedt om at vise gyldig billet. Klager checker først ind ved kontrollørens forespørgsel.

Kontrolløren har i kontrolsituationen noteret:

Kunden sidder ned i bussen og checker ind da jeg ser ham. Kunden ønsker ikke jeg tager billed af rejsekortet

Vores kontrollører tager hensyn til forskellige omstændigheder i forbindelse med billetkontrollen i bussen. Det kan for eksempel være hensynet til bagage, barnevogne, bemærkninger fra chaufføren osv.

Hvis man passerer en kortlæser og finder sig en siddeplads, må man formodes at kunne vise en gyldig billet på forlangende. I den konkrete sag vurderer kontrollørerne ikke, at klager har taget de nødvendige skridt for at være i besiddelse af gyldig rejsehjemmel og udsteder en kontrolafgift i overensstemmelse med de fælles landsdækkende rejseregler.

Afgørelse og kommentarer

Movia modtager den 20. april en henvendelse fra klager. I sin henvendelse bekræfter klager selv at have fundet en siddeplads i bussen:

***Hvad drejer din henvendelse sig om?:** jeg stiger på bussen sætter mig på sædet tættest på check ind tager mine handsker af for at finde mit rejsekort*

Vi har bedt kontrolløren om at præcisere kontrolsituationen. Kontrolløren svarer den 24. april:

Kunden stiger på bussen og sætter sig ned og kigger ud ad vinduet, da jeg giver mig til kende, kommer der lynhurtigt et rejsekort frem og kunden checker ind. Har ikke lagt mærke til nogen handsker. Grunden til afgiften tog så lang tid er kunden var meget usamarbejdsvillig.

Vi kan se, at klager checker ind lige før der sættes et kontrolmærke. Movia finder dette bekræfter kontrollørens notat samt observation:

	Rejsenr.	Dato	Tid	Fra	Tid	Til	Beløb kr.	Saldo kr.
	39	30-03-2023	13:47	Linje : 6A Lygten	14:05	København H	-14,63	55,95
	40	30-03-2023	16:06	Rådhuspladsen St.	16:51	Linje : 6A Bispebjerg St.	-14,63	41,32
	41	19-04-2023	10:53	Linje : 6A Bispebjerg St.	11:22	København H	-13,50	27,82
		19-04-2023	10:53	Kontrolmærke		Linje : 6A Bispebjerg Torv		27,82
		19-04-2023	10:55	Kontrolmærke		Linje : 6A Bispebjerg Parkalle		27,82
		19-04-2023	10:56	Kontrolmærke		Linje : 6A Bispebjerg Torv		27,82
		19-04-2023	10:59	Kontrolmærke		Linje : 6A Bispebjerg Torv		27,82
		19-04-2023	10:59	Kontrolmærke		Linje : 6A Bispebjerg Torv		27,82
	42	19-04-2023	13:32	København H	14:30	Linje : 6A Bispebjerg St.	-13,50	14,32
		30-04-2023	12:35	Tank-op		Linje : 6A Lygten	100,00	114,32

Det er ikke en betingelse for at pålægge en kontrolafgift, at en passager bevidst har forsøgt at unddrage sig at betale for rejsen og en passager, som stiger ind i bussen uden samtidigt at checke ind, må derfor bære risikoen for ikke at kunne forevise gyldig billet ved en efterfølgende kontrol.

Movia finder ikke, at der i den konkrete situation er tale om specielle omstændigheder, der gør, at klager ikke har sit rejsekortet parat ved påstigning og checker ind. Kontrolafgiften er pålagt korrekt og Movia finder ikke grundlag for, at der ikke skal betales en kontrolafgift.

Det er et område med stor mulighed for omgåelse af reglerne om at kunne forevise en gyldig billet, hvis det accepteres, at man som passager kan passere check-ind-kortlæseren og efterfølgende sætte sig på et sæde tæt på kortlæseren uden først at checke ind."

Hertil har klageren bemærket:

"Jeg fastholder selvfølgelig klagen da jeg har betalt for rejsen og tjekkede ind så hurtigt jeg kunne."

På ankenævnets vegne

Lone Bach Nielsen
Nævningsformand